

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Chmelíka, Ph.D., a soudců JUDr. Marty Vršanské a Mgr. Pavla Hradeckého ve věci

žalobkyně: **K** **V**, narozená dne [redacted]
bytem [redacted], [redacted]
zastoupená advokátkou **Z** **S** [redacted]
sídlem [redacted], [redacted]

proti
žalovanému: **J** **S**, narozený dne [redacted]
bytem [redacted], [redacted]
zastoupený advokátem **J** **M** [redacted]
sídlem [redacted], [redacted]

o náhradu nemajetkové újmy ve výši 3.000.000 Kč,
k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v [redacted] ze dne 11. 6. 2018,
č. j. [redacted],

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se v odvoláním napadené části výroku I., kterou bylo rozhodnuto o povinnosti žalovaného zaplatit žalobkyni 2.600.000 Kč s příslušenstvím, **potvrzuje** jen potud, pokud byla žalovanému uložena povinnost zaplatit žalobkyni 1.600.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 15. 9. 2017 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku.

- II. Ve zbývající odvoláním napadené části výroku I., již bylo žalovanému uloženo zaplatit žalobkyni dalších 1.000.000 Kč s příslušenstvím, se rozsudek okresního soudu **mění** tak, že v tomto rozsahu se žaloba zamítá.
- III. Žalovaný je povinen **nahradit** žalobkyni náklady řízení před soudem prvního stupně 125.902 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta žalobkyně.
- IV. Žalovaný je povinen **nahradit** České republice na účet Okresního soudu v [REDAKCE] náklady řízení 10.909 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- V. Žalovaný je povinen **zaplatit** České republice na účet Okresního soudu v [REDAKCE] soudní poplatek ve výši 20.000 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- VI. Žalovaný je povinen **nahradit** žalobkyni náklady odvolacího řízení 85.044 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta žalobkyně.
- VII. Žalovaný je povinen **nahradit** České republice na účet Krajského soudu v Hradci Králové náklady řízení 3.997 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

- Okresní soud shora označeným rozsudkem uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni 3.000.000 Kč s příslušenstvím do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I), nahradit žalobkyni náklady řízení 154.943 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobkyně (výrok II), dále uložil žalovanému povinnost nahradit České republice na účet Okresního soudu v [REDAKCE] náklady státu 16.380 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok III) a konečně uložil žalovanému povinnost zaplatit České republice na účet Okresního soudu v [REDAKCE] soudní poplatek 30.000 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok IV).
- V odůvodnění rozsudku okresní soud uvedl, že žalobkyně se zaplacení požadované částky domáhala s tvrzením, že dne [REDAKCE] 2014 utrpěla vážné polytrauma s poškozením páteře a míchy, a to pádem z výšky cca 10 m z poutové atrakce zvané „Ruské kolo“, jejímž vlastníkem a provozovatelem byl žalovaný. Žalobkyně přes intenzivní léčbu zůstala trvale zdravotně postižena, odkázána na pohyb na invalidním vozíku pro ochrnutí dolních končetin. Žalovaný byl rozsudkem Krajského soudu v [REDAKCE] ze dne 22. 3. 2016 uznán vinným ze spáchání přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 trestního zákoníku. Z titulu ztížení společenského uplatnění byla žalobkyni vyplacena náhrada ve výši 4.000.000 Kč, avšak tuto kompenzaci žalobkyně s ohledem na následky úrazu nepovažuje za dostačující. Podle žalobkyně by v rámci požadované nemajetkové újmy měly být zohledněny i vytrpěné psychické bolesti a duševní strádání vzniklé následkem předmětného úrazu a ztížení společenského uplatnění. Žalobkyně v žalobě podrobně popsala prodělanou léčbu a následky úrazu spočívající především v trvalém upoutání žalobkyně na invalidní vozík pro ochrnutí dolních končetin. Žalobkyně dále trpí inkontinencí moči a stolice, má problémy s chutí a čichem, mnoho chutí a vůní vůbec nerozezná. Žalobkyně obtížně zvládá vlastní sebeobsluhu, při řadě úkonů je třeba pomoci třetí osoby. Následky úrazu mají negativní dopad na psychiku žalobkyně. Kromě toho je žalobkyně vyloučena z možnosti provozovat dřívější zájmy, mimo jiné i sportovní aktivity, je vyloučena z možnosti dalšího profesního uplatnění. Zohledněno by mělo být i to, že žalobkyně utrpěla úraz ve věku [REDAKCE] let, v nejproduktivnější fázi života a v době, kdy byla na rodičovské dovolené s nejmladším synem [REDAKCE], kterému v té době byly [REDAKCE] roky. Žalobkyně s ohledem na duševní útrapy a strádání spojené s úrazem, jeho léčením a trvalými následky a s ohledem na poúrazové ztížení společenského uplatnění požaduje odškodnění 7.000.000 Kč. Protože částka 4.000.000 Kč jí již byla z titulu ztížení společenského uplatnění vyplacena, domáhá se podanou

žalobou zaplacení částky 3.000.000 Kč. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Ačkoliv nikterak nezpochybňoval samotnou tragickou událost a vyjádřil lítost nad situací žalobkyně, byl přesvědčen o tom, že již dříve vyplacená náhrada za nemajetkovou újmu je dostačující a odpovídá následkům nehody a vytrpěným duševním traumatům žalobkyně. Žalovaný vychází z toho, že procentní omezení žalobkyně za všechny oblasti společenského uplatnění činí cca 40 %, což odpovídá již vyplacené částce. V tomto směru žalovaný poukázal na Metodiku k náhradě nemajetkové újmy na zdraví vypracovanou Nejvyšším soudem ČR.

3. Okresní soud ve věci prováděl obsáhlé dokazování, jednak zjistil, že žalovaný byl rozsudkem Krajského soudu v [redacted] [redacted] [redacted] v [redacted] ze dne 22. 3. 2016, č. j. [redacted] uznán vinným ze spáchání přečinu těžkého ublížení na zdraví spočívajícího v tom, že dne [redacted] 2014 došlo při provozu poutové atrakce zvané „Ruské kolo“ k otevření dveří kabinky a k jejich vzpříčení o část pohyblivé konstrukce. Následně ve výši zhruba 10 m nad zemí došlo k vychýlení celé kabinky z původní svislé polohy do polohy vodorovné a dvě cestující, žalobkyně a její nezletilá dcera, z kabinky vypadly na zem. Žalobkyně v důsledku tohoto úrazu utrpěla mnohočetné zlomeniny páteře včetně tříštvivé zlomeniny druhého bederního obratle. Po dlouhodobé léčbě zůstala žalobkyně trvale zdravotně postižena, odkázána na invalidní vozík. Její zdravotní stav byl posouzen jako dlouhodobě nepříznivý, jde o invaliditu třetího stupně, a pracovní schopnost žalobkyně poklesla o 80 %, což plyne z rozhodnutí České správy sociální zabezpečení. Z předložených lékařských zpráv plyne, že žalobkyně vyžaduje každodenní péči a pomoc dalších osob, k čemuž v tomto směru v průběhu řízení před okresním soudem vypovídal i manžel žalobkyně A [redacted] V [redacted]. Ten popsal, jakým způsobem došlo k proměně života žalobkyně, a to i ve vztahu k péči o tři děti, které se svědkovi z manželství se žalobkyní narodily. Okresní soud dále zadal vypracování znaleckého posudku znalcem [redacted]. [redacted]. J [redacted] H [redacted], [redacted], kterému uložil postupovat podle Metodiky k náhradě nemajetkové újmy na zdraví zpracované Nejvyšším soudem ČR. Z posudku znalce bylo zjištěno, jakými obtížemi žalobkyně v době zpracování znaleckého posudku trpěla a jakým způsobem se tyto obtíže a zdravotní komplikace prakticky projevují v životě žalobkyně. Následky úrazu znalec hodnotil jako těžké, trvalé a velmi závažné, mající dopad i do psychického stavu žalobkyně. Podle znalce se kvalita života žalobkyně zcela změnila v oblasti osobní, profesní i zájmové. Znalec provedl hodnocení ztížení společenského uplatnění dle Metodiky Nejvyššího soudu ČR, dospěl k závěru, že výpočet základního odškodnění činí 3.816.356 Kč, s ohledem na věk žalobkyně v době úrazu přistoupil k navýšení uvedené částky o 15 % a dospěl tak k částce 4.388.809 Kč.

4. Okresní soud za takto zjištěného skutkového stavu konstatoval, že v žalobě uplatněný nárok na náhradu nemateriální újmy na zdraví, resp. doplatek žalobkyni celkově vyčísleného nároku 7.000.000 Kč lze považovat za důvodný. Okresní soud odkázal na příslušná ustanovení občanského zákoníku a konstatoval, že předmětem odškodnění v dané věci je poškození zdraví představující překážku lepší budoucnosti žalobkyně, přičemž v rámci úvahy o výši tohoto poškození lze podle okresního soudu zohlednit i duševní útrapy a strádání, které žalobkyně v souvislosti s úrazem prodělala. Posouzení výše odškodnění nemůže být libovolné a soud tudíž musí dodržet určitou relaci k obdobným případům. Na druhou stranu je podle okresního soudu třeba respektovat jednoznačný záměr zákonodárce, nedegradovat stanovení výše odškodnění za nemateriální újmu na pouhé sčítání a násobení částek v rámci jakýchsi tabulek. Podstatné je, že judikatura dospěla k závěru, že odškodnění by mělo být přiměřeným a okresní soud proto analýzou judikatury dospěl k závěru, že celkovou výši požadovaného odškodnění, tedy částku 7.000.000 Kč, a z ní v žalobě uplatněných 3.000.000 Kč, rozhodně nelze považovat za nepřiměřenou. Okresní soud současně konstatoval, že by bylo nesprávným, aby podle nové právní úpravy byla částka odškodnění nižší, než jaké částky byly přiznávány v období předchozí právní úpravy u úrazů s obdobnými následky. Takový postup by podle okresního soudu byl v rozporu se záměrem zákonodárce a koncepcí nové právní úpravy odškodňování obsažené

v občanském zákoníku. Okresní soud proto nemohl akceptovat výši odškodnění v částce uvedené ve znaleckém posudku [REDACTED]. [REDACTED]. H [REDACTED], kterou shledal příliš nízkou a neodpovídající újmě, kterou žalobkyně utrpěla. Tato částka by ostatně byla významnou měrou i pod úrovní částek přiznávaných soudy v obdobných situacích v minulosti. Okresní soud v tomto směru odkázal na rozsudky Městského soudu v Praze sp. zn. 72 Co 102/2013, 23 Co 20/2014, 72 Co 482/2016 a zejména judikaturu NS ČR, např. rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 1491/2009, 25 Cdo 3781/2011, 25 Cdo 968/2008 či 25 Cdo 759/2005. Z uvedeného přehledu jednotlivých rozhodnutí soudů podle okresního soudu plyne, že žalobkyně požadované odškodnění je odpovídající újmě, která se žalobkyni stala, a nelze je považovat za nepřiměřené. Okresní soud vycházející z těchto úvah žalobě vyhověl a uložil žalovanému zaplatit žalobkyni uvedenou částku včetně požadovaného příslušenství a nákladů řízení ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku. Ve smyslu ust. § 148 odst. 1 o.s.ř. současně uložil žalovanému povinnost nahradit náklady České republiky a s ohledem na skutečnost, že žalobkyně byla osvobozena od placení soudních poplatků, zatížil žalovaného i povinností zaplatit České republice soudní poplatek v částce 30.000 Kč.

5. Proti rozsudku podal včas odvolání žalovaný. Rozsudek okresního soudu považoval za nesprávný, neboť odškodnění přiznané žalobkyni mělo být podstatně nižší, než jak je stanovil okresní soud. Podle žalovaného lze souhlasit s tím, že vodítkem pro konkrétní výpočet náhrady za způsobenou nemajetkovou újmu je mimo jiné rozhodovací praxe soudů, avšak ta v současné době, vzhledem ke změně právní úpravy vyvolané přijetím nového občanského zákoníku, téměř neexistuje. Proto je podle žalovaného namíste vyjít z Metodiky k náhradě nemajetkové újmy na zdraví, kterou zpracoval Nejvyšší soud České republiky za účelem podrobnější konkretizace a nastavení základních východisek pro naplnění zásad určení výše náhrady podle zásady slušnosti, tak, aby soudní praxe mohla dospět k vzájemně souměřitelným a zároveň předvídatelným rozhodnutím. Ačkoliv okresní soud zadal zpracovat znalecký posudek a znalci uložil postupovat podle Metodiky NS ČR, tak se závěry znalce ohledně výše odškodnění neztotožnil a na posuzovanou věc aplikoval judikaturu dopadající na případy rozhodované dle staré právní úpravy. Tento postup žalovaný považuje za nesprávný. Okresní soud měl postupovat podle Nejvyšším soudem zpracované Metodiky, která sice, a s tím lze s okresním soudem souhlasit, nemá a nemůže mít závazný charakter, avšak je pomůckou k naplnění zásady slušnosti plynoucí z ust. § 2958 o.z. Metodika má vést soudy k tomu, aby došlo ke sjednocení judikatury ohledně odškodňování nemajetkové újmy dle nové právní úpravy. Okresní soud ovšem s odkazem na starší judikaturu nerespektoval požadavky ust. § 13 o.z. na předvídatelnost soudních rozhodnutí. Žalovaný na podporu své argumentace odkázal i na rozhodnutí NS ČR sp. zn. 6 Tdo 1791/2016 z 25. 1. 2017, kde se Nejvyšší soud, byť v trestní věci, vyjádřil ke zmiňované Metodice, jejímu smyslu i významu pro soudní praxi. Okresní soud ovšem tímto způsobem nepostupoval a žalovaný proto navrhl, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu změnil tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 400.000 Kč, případně aby rozsudek zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení.
6. Žalobkyně ve svém vyjádření k odvolání žalovaného uvedla, že odvolání nepovažuje za důvodné, naopak se zcela ztotožňuje se skutkovými i právními závěry rozsudku okresního soudu, který plně a v souladu s požadavky předvídatelnosti a legitimního očekávání věc posoudil ve shodě s ustálenou judikaturou. Žalobkyně stručně zrekapitulovala průběh řízení před okresním soudem s tím, že okresní soud ve svém rozhodnutí a při úvaze o celkové výši náhrady přihlédl v souladu s ust. § 13 o.z. k výši náhrad přiznávaných ve skutkově obdobných věcech, a proto žalobě plně vyhověl. Ačkoliv žalovaný s tímto postupem okresního soudu v podaném odvolání vyjadřuje nesouhlas, žalobkyně je přesvědčena, že okresní soud postupoval správně, vyšel v podstatě z nesporných skutkových zjištění a ve svém rozhodnutí vzal v úvahu všechna významná kritéria pro určení výše náhrady. Soudu prvního stupně nelze vytýkat nesprávnost v tom směru, pakliže přihlédl k výši náhrad přiznávaných ve skutkově obdobných věcech dle ustálené judikatury

vztahující se k předchozí právní úpravě, neboť z této je třeba při úvaze o celkové výši odškodnění nadále vycházet. Dle předchozí právní úpravy, stejně tak jako dle úpravy současné, je hlavním kritériem při stanovení výše peněžitého odškodnění jeho přiměřenost vzniklé újmy, a to, aby odškodnění vzniklou újmu plně vyvažovalo. Jedná-li se o skutkově obdobný případ, je třeba při stanovení výše náhrady dle současné právní úpravy nadále vycházet též z ustálené rozhodovací praxe vztahující se k právní úpravě předchozí. Skutečnost, že je nadále třeba vnímat výši přiznávaných náhrad ve světle dosavadní judikatorní praxe a zachovávat její kontinuitu zdůraznil ostatně i sám Nejvyšší soud v rámci aktuálně vytvářené webové databáze judikatury k nemajetkové újmě. Při stanovení celkové výše odčinění nemajetkové újmy proto nelze vycházet výlučně ze znaleckého posudku zpracovávaného dle Metodiky NS ČR tak, jak žádá žalovaný, neboť znalec hodnotí pouze ztížení společenského uplatnění a věc nahlíží jen z medicinského hlediska. Nepřísluší mu zohlednění individuálních okolností jednotlivých věcí a posouzení intenzity zapojení se poškozeného do společenských aktivit, neboť to přísluší soudu. Žalobkyně zdůraznila, že Metodika NS ČR je právně nezávazný dokument, který nebyl vypracován a vydán Nejvyšším soudem ČR, jak nesprávně uvádí žalovaný, ale jedná se o iniciativu tří soudců Nejvyššího soudu v rámci své mimoprofesionální činnosti a několika soukromoprávních subjektů bez účasti zástupců poškozených, která byla ze strany Nejvyššího soudu ČR pouze vzata na vědomí. Metodika NS ČR nepočítá s vyčíslením definitivní výše odškodnění ztížení společenského uplatnění, ale má dát pouze prvotní rámcovou částku, se kterou je třeba dle skutkových okolností každé jednotlivé věci dále pracovat. Pomyslná maximální výše náhrady uvažovaná Metodikou NS ČR za zmařený, byť neskončený lidský život pak činí 20.000.000 Kč, což odpovídá i výši náhrad přiznávaných při těžkých poškození zdraví dětí při porodech, kterým byla zmařena možnost hodnotného prožití celého života, nikoliv 10.000.000 Kč, jak uvažuje žalovaný. Kromě toho Metodika NS ČR není obecně přijímána, je jí vytykána řada nedostatků, neboť vznikla ve spěchu, bez širší odborné diskuse. Jedná se o značně nepřehledný systém několika desítek domén základních životních činností s několikastupňovým posuzováním, které v podstatě vylučuje, aby dva samostatně hodnotící znalci došli ke stejným výsledkům. Podle žalobkyně mechanické nastavení vah hodnoty jednotlivých domén neodráží skutečné strádání poškozených, a to, jak se trvalé zdravotní limitace projevují v jejich životech a možnostech dalšího společenského uplatnění. Limitované hodnocení podle Metodiky NS ČR se proto jeví jako problematické, a to i z hlediska ochrany ústavnosti, jak uvedl Ústavní soud ČR ve svém nálezu sp. zn. IV. ÚS 3122/15 ze dne 16. 2. 2016. V případě žalobkyně jsou trvalé následky předmětného úrazu těžké a velmi závažné. Jedná se o následky poranění páteře a míchy, poranění báze lebni s vícečetnými prokrvácenými kontuzemi mozku, které žalobkyni přímo ohrožovala na životě. Následné poškození zdraví zasáhlo žalobkyni po stránce fyzické i psychické. Žalobkyně má po úrazu ochrnuté dolní končetiny, trpí inkontinencí moči i stolice, chronickou močovou infekcí, ztrátou sexuálních funkcí, neuropatickými bolestmi a dalšími popsány následky. Kromě toho žalobkyně trpí i psychickými poruchami a dopady nevratného poškození zdraví do života žalobkyně jsou fatální. V kontextu výše uvedeného lze proto rozhodnutí soudu prvního stupně hodnotit jako věcně zcela správné a žalobkyně proto navrhl, aby krajský soud rozsudek okresního soudu potvrdil a žalobkyni přiznal náklady odvolacího řízení.

7. Krajský soud přezkoumal rozsudek okresního soudu i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a o.s.ř.), když současně ve smyslu ust. § 213 a § 213a o.s.ř. dílem zopakoval a dílem doplnil dokazování o výslech znalce [REDACTED]. [REDACTED]. J. [REDACTED] H. [REDACTED], [REDACTED], zpracovatele znaleckého posudku v řízení před okresním soudem.
8. Znalec ve své výpovědi před odvolacím soudem odkázal na závěry vypracovaného znaleckého posudku, které plynou nejen z vlastního vyšetření a hodnocení znalce, ale znalec vycházel i z konzultací s odborníky z oboru psychiatrie, gynekologie a porodnictví. Dále se znalec vyjádřil k doplňujícím otázkám, které mu byly předem zaslány odvolacím soudem, a podrobně popsal, jakým způsobem přistoupil k hodnocení jednotlivých položek. U položky D 460 (pohyb

po různých lokalitách) znalec připustil, že v kapacitě by bylo možno poškození žalobkyně hodnotit stupněm čtyři. U položky D 540 (oblékání) znalec uvedl, že obtíže s oblékáním, svlékáním apod. by bylo možno hodnotit až do výše 50 %. K položce D 850 (placenému zaměstnání) znalec uvedl, že poškozená má obtíže ve výkonu na stupni dva, protože je schopna vykonávat profesi účetní. V položkách D 910 (život v komunitě), D 930 (náboženství a duchovní život) a D 950 (politický život a občanství) lze s přihlédnutím k fyzickému omezení poškozené uvažovat dle znalce se stupněm obtíží v kapacitě na stupni tři. Znalec připustil, že vypočtená náhrada za poškození zdraví žalobkyně je z pohledu znalce nízká, nicméně vycházejí z Metodiky pak stupeň poškození zdraví žalobkyně do budoucna a ztrátu lepší budoucnosti žalobkyně lze spatřovat ve výši pohybující se okolo 40 % a odpovídá jejímu zdravotnímu stavu s přihlédnutím k tomu, jaká hodnocení by v procentech náležela pacientům s poškozením jiným. Současně znalec uvedl, že Metodika hodnotí pacienta podle ustáleného zdravotního stavu, nepracuje s tím, jak se do budoucna může zdravotní stav pacienta zhoršit. Znalec proto nebral v úvahu možné komplikace, které u poškozené mohou v budoucnosti nastat, ačkoliv je lze předpokládat a stejně tak nemohl hodnotit vývoj rodinných a jiných sociálních vztahů žalobkyně v budoucnosti, které v důsledku poškození jejího zdraví mohou též doznat změny.

9. Po takto doplněném dokazování dospěl krajský soud k závěru, že odvolání žalovaného lze považovat dílem za opodstatněné.
10. Krajský soud předně považuje za vhodné uvést, že se v podstatě ztotožňuje se skutkovými závěry okresního soudu, které ostatně mezi účastníky řízení nebyly významněji spornými, neboť spor existoval toliko ohledně výše náhrady, která by měla odčinit újmu způsobenou žalobkyni. Krajský soud víceméně sdílí i právní posouzení věci učiněné okresním soudem, které lze principiálně považovat za správné, když okresní soud s odkazem na příslušná ustanovení občanského zákoníku (§ 2956 a § 2894 odst. 2 o.z.) věc posoudil jako nemateriální újmu vzniklou na straně žalobkyně. Z obsahu spisu a zejména odůvodnění rozsudku okresního soudu je zřejmé, že okresní soud byl v průběhu řízení veden snahou co nejlépe a nejvýstižněji zohlednit negativní zásah do přirozených práv žalobkyně a poskytnout žalobkyni takovou satisfakci, která ve svém rozsahu bude způsobila alespoň dílčím způsobem odčinit nemajetkovou újmu a zmírnit nepříznivé následky vzniklé škodlivým zásahem do osobnostní sféry žalobkyně. S okresním soudem lze souhlasit v tom směru, že smyslem finančního plnění je poskytnout poškozenému alespoň možnost, aby si obtížně měřitelné a na peníze ne zcela spolehlivé a exaktně převoditelné potíže nemajetkového charakteru kompenzoval alespoň tím způsobem, že si pomocí prostředků či předmětů pořízených za poskytnutou finanční náhradu usnadní či zjednoduší obtížnou životní situaci, v níž se ne svojí vinou ocitl.
11. Okresní soud v posuzované věci ustanovil znalce ke stanovení nemajetkové újmy na zdraví žalobkyně podle Metodiky, avšak se závěry znaleckého posudku se, z pohledu výsledné částky, které by s jejím použitím bylo dosaženo, neztotožnil. Proto provedl analýzu na tuto věc přílehlající judikatury, vycházející z původní právní úpravy, § 441 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku ve znění platném a účinném do 31. 12. 2013. Vysvětlil, že tuto judikaturu pokládá nadále za použitelnou zejména co do stanovení výsledných částek finančních náhrad za obdobná zdravotní omezení, a to v zájmu zachování kontinuity soudního rozhodování. Odvolací soud se ztotožňuje s názorem okresního soudu, že judikatura Nejvyššího a Ústavního soudu k náhradě škody na zdraví dle zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, platného do 31. 12. 2013, je i nadále použitelná, byť převážně pokud jde o stanovení finančních částek, které mají být jako náhrady konkrétních poškození zdraví přiznávány. Tato judikatura může nadále sloužit jako vodítko zejména při hodnocení vzájemných relací mezi náhradami za různě závažná poškození zdraví.
12. Občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu přijalo dne 12. 3. 2014 doporučení, aby při aplikaci § 2958 o. z. byla používána Metodika Nejvyššího soudu. Dne 14. 4. 2014 byla Metodika zveřejněna na internetových stránkách Nejvyššího soudu

(viz <http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS-new/ns-web.nsf/Metodika>). Odvolací soud pokládá za správný postup okresního soudu, pokud pro stanovení procenta trvalého poškození zdraví žalobkyně použil k důkazu znalecký posudek vycházející z Metodiky. Jde sice o nezávazný a doporučující materiál, který však soudu umožní učinit si za účelem stanovení výše náhrady nemajetkové újmy ucelený a odborně lékařem podložený náhled na postižení zdraví poškozeného v celém komplexu životních situací a činností, s nimiž bude poškozený trvale konfrontován. Takový náhled pak pro soud znamená užitečný podklad, s nímž bude s přihlédnutím ke všem prokázaným skutkovým okolnostem konkrétní věci pracovat, a finanční náhradu nemajetkové újmy stanoví podle zákonných hledisek vyjádřených v ust. § 2958 o.z. a s přihlédnutím k použitelné judikatuře. Smyslem Metodiky NS, jejíž vyhotovení bylo mimo jiné motivováno i tím, aby se mimosoudní praxe mohla opřít o určité východisko ke stanovení výše náhrady, zejména při obdobných případech trvalých zdravotních následků, je pak především sjednocení judikatury tak, aby soudní praxe byla schopna čelit očekávatelnému rozptylu v rozhodovací činnosti a ve svých důsledcích tak i popření principu legitimního očekávání a předvídatelnosti judikatury (viz § 13 o.z.).

13. Odvolací soud zopakoval dokazování znaleckým posudkem [REDACTED]. [REDACTED]. H [REDACTED] [REDACTED], a též doplnil dokazování výsledkem znalce, a to zejména k položkám posudku, o jejichž správnosti nebyl jen z písemného vyhotovení posudku zcela přesvědčen. Znalec odkázal na závěry písemného znaleckého posudku a uvedl, že dle jeho přesvědčení lze uzavřít, že trvalým poškozením zdraví žalobkyně v důsledku úrazu došlo ke ztrátě přibližně 40 % životních příležitostí. K dotazům soudu připustil, že některé položky lze modifikovat ve smyslu navýšení hodnocení stupně postižení žalobkyně. Znalec upřesnil, že položku d 460 „pohyb po různých lokalitách“ lze v kapacitě hodnotit stupněm 4 namísto stupně 3, u položky d 540 „oblékání a svlékání“ zvýšil znalec hodnocení stupně obtíží v kapacitě i výkonu z 37% na 50%. Ohledně položek „přemístování“ a „placené zaměstnání“ sice znalec setrval na svém hodnocení, nicméně krajský soud je s odkazem na komentáře k položkám d 420 „přemístování“ a d 850 „placené zaměstnání, a to „části 3 Aktivity a participace“ (viz. <http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS-new/ns-web.nsf/Metodika>) přesvědčen o tom, že nebyly znalcem vyhodnoceny správně. Pod položkou d 540 je třeba hodnotit přemístování poškozeného z jednoho povrchu na druhý bez změny polohy těla (z postele na vozík či židli, z vozíku na toaletu a podobně), tudíž z povahy věci zde vozík nemůže být facilitátorem a tedy by nemělo s přihlédnutím k takovému facilitátoru být postižení žalobkyně ve výkonu hodnoceno menším kvalifikátorem – výkon nemohl být hodnocen menším stupněm postižení než kapacita s odkazem na facilitátor. Při hodnocení placeného zaměstnání se pak kapacita poškozeného hodnotí s přihlédnutím k celkovému zachování pracovních schopností poškozeného, tedy v daném případě se právě při hodnocení stupně poškození v kapacitě musí uvažovat také (mimo jiné) s tím, že by žalobkyně snad byla schopna pracovat z domova jako účetní, avšak ve výkonu se hodnotí schopnost poškozeného vykonávat po poškození zdraví tu konkrétní práci, kterou vykonával před poškozením. Nejen tedy uvedený konkrétní druh práce (účetní), ale i tu konkrétní práci na tom kterém pracovišti za původních podmínek. Zde je třeba při hodnocení výkonu u položky d 850 vycházet ze skutečnosti, že žalobkyně před úrazem pracovala jako účetní v [REDACTED], kam denně dojížděla, že tuto práci ztratila a již nikdy ji v důsledku poškození zdraví vykonávat nebude. Podle přesvědčení krajského soudu tudíž měl být výkon žalobkyně v této položce hodnocen stupněm 4, jako úplná ztráta schopností vykonávat dosavadní práci. Na rozdíl od znalce je krajský soud přesvědčen, že i v položce d 335 „vytváření neverbální zprávy“ má žalobkyně určitá, byť malá omezení, když nelze říci, že by neverbální komunikace člověka byla vytvářena jen horní polovinou těla, rukama, či výrazem tváře, ale též celkovým postojem těla a dolními končetinami, proto podle soudu by bylo možno uvažovat o stupni postižení kapacity i výkonu 1. Položky d 610 a d 620 „získání obydlí“ a „získání nezbytných věcí“ je třeba podle názoru krajského soudu hodnotit rovněž závažnějším stupněm, než učinil znalec. V hodnocení stupně postižení kapacity je třeba vždy mít na mysli, že každá z těchto aktivit zahrnuje i fyzickou složku, která je bez vozíku

pro žalobkyni jen obtížně realizovatelná, případně nerealizovatelná. U položky d 640 „vykonávání domácích prací“ je podle krajského soudu zjevné, že bez facilitátoru nemůže žalobkyně vykonávat žádné práce. Nemůže vykonávat ani žádné činnosti vsedě, když bez vozíku nebo pomoci další osoby si například nepodá prádlo, které by sedíc mohla skládat či žehlit, nebo boty, které by mohla čistit. Proto v této položce v kapacitě nelze uvažovat o jiném hodnocení než stupněm 4.

14. Krajský soud, vycházející ze skutečnosti, že Metodika je materiálem určeným nejen znalcům z oboru Metodiky, ale má sloužit i soudům a veřejnosti, provedl za pomoci aplikace www.datanu.cz vlastní výpočet hodnocení ztížení společenského uplatnění žalobkyně, přičemž zcela respektoval závěry znaleckého posudku znalce ■■■. ■■■. H■■■, které upravil jen ve dvou shora uvedených položkách dle citovaného komentáře k Metodice, jiné položky upravil dle ústní korekce, kterou provedl sám znalec ve své výpovědi před odvolacím soudem. Krajský soud takto postupoval s ohledem na vyjádření znalce, že zpracování znaleckého posudku (ve smyslu přepočítání hodnocení ztížení společenského uplatnění žalobkyně) by bylo obtížné a časově náročné. Po tomto přepočtu dospěl krajský soud k závěru, že stupeň závažnosti trvalého zdravotního postižení žalobkyně v procentech lze hodnotit, jak ostatně uvedl i znalec v ústním doplnění svého posudku celkově cca 40 %.
15. Výše náhrady za způsobenou nemajetkovou újmu převedená na peněžní částku se odvozuje od tzv. výchozí rámcové částky, která představuje pomyslnou hodnotu zmařeného (byť neskončeného) lidského života při absolutním vyřazení ze všech sfér společenského zapojení (100 %) a je vyjádřena pomocí čtyřsetnásobku průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok předcházející roku, v němž se ustálil zdravotní stav poškozeného (<https://www.czso.cz/csu/czso/ci/prumerne-mzdy-4-ctvrtleti-2014-truea9fbwn>). Zdravotní stav žalobkyně se ustálil v roce 2015, proto je třeba vycházet z částky 10.274.400 Kč platné pro rok 2015. Základní částka stanovená výpočtem dle Metodiky proto činí 4.109.760 Kč.
16. S ohledem na skutečnost, že je třeba ke každé posuzované věci a každé utrpěné újmě a zásahu do práv poškozené osoby přistupovat individuálně, je třeba při rozhodnutí soudu zohlednit zvláštnosti každého jednotlivého případu a tudíž dle Metodiky je třeba zjištěnou základní částku modifikovat s přihlédnutím např. k věku poškozené osoby, ke ztrátě výjimečně lepší budoucnosti (kariéry) poškozené osoby, k výjimečnému zapojení do společenských aktivit apod. V posuzované věci krajský soud přihlédl především ke skutečnosti, že žalobkyně utrpěla úraz ve věku ■■■ let, v té době již byla matkou tří malých dětí a na mateřské dovolené se svým nejmladším synem. Z uvedeného plyne, že žalobkyně v době úrazu byla právě na prahu nejproduktivnější části svého života, teprve započala plnit svou mateřskou roli a vzhledem k utrpěnému zranění je nepochybné, že tuto roli nebude moci plnit plnohodnotně, a nebude moci poskytovat svým dětem takovou péči, jakou by jim poskytovat mohla, nebýt fatálních následků úrazu. Proto je podle názoru krajského soudu namístež, aby zjištěná částka základního ohodnocení byla navýšena o více než 30 % a zaokrouhleně tedy na částku 6.000.000 Kč. Uvedenou částku krajský soud považuje za přiměřenou, respektující nejen závěry ve věci vypracovaného znaleckého posudku, ale současně zohledňující i nosné myšlenky Metodiky NS ČR a dosud použitelnou judikaturu, na kterou odkazoval okresní soud. Z uvedených rozhodnutí NS ČR se dle přesvědčení krajského soudu podává, že tato žalobkyni přiznaná částka je přiměřená a odpovídající judikatuře Nejvyššího soudu posuzující ztížení společenského uplatnění osob obdobně zdravotně postižených jako žalobkyně. Současně pak uvedená částka podle krajského soudu představuje odpovídající ohodnocení ztížení společenského uplatnění žalobkyně v porovnání s odškodněním, jehož by se mělo dostat poškozeným, u kterých jsou následky škody na zdraví ještě závažnějšího charakteru. Konečně by žalobkyni přiznaná satisfakce měla být schopna alespoň dílčím způsobem zmírnit pro žalobkyni jinak nepochybně zcela fatální následky utrpěného úrazu.

17. Krajský soud proto vycházejí ze shora rozvedených skutečností a toho, že žalobkyni již byla vyplacena částka 4.000.000 Kč, rozsudek okresního soudu v odvoláním napadené části výroku I, kterou bylo rozhodnuto o povinnosti žalovaného zaplatit žalobkyni 2.600.000 Kč (příčemž je třeba vycházet ze skutečnosti, že co do částky 400.000 Kč nebyl rozsudek okresního soudu žalovaným napaden a v této části tudíž již nabyl právní moci) potvrdil (§ 219 o.s.ř.), pokud jím byla žalovanému uložena povinnost zaplatit žalobkyni 1.600.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 15. 9. 2017 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku.
18. Ve zbývající části výroku I krajský soud rozsudek okresního soudu změnil (§ 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř.) tak, že v části, již bylo žalovanému uloženo zaplatit žalobkyni další 1.000.000 Kč s příslušenstvím, žalobu zamítl.
19. S ohledem na změnu rozsudku okresního soudu krajský soud nově rozhodl o nákladech za řízení před okresním soudem (§ 224 odst. 2 o.s.ř.), když dospěl k závěru, že o nákladech řízení je třeba rozhodnout podle ust. § 142 odst. 3 o.s.ř. a ve věci byt' jen částečně úspěšné žalobkyni je namístě přiznat plnou náhradu nákladů řízení s ohledem na skutečnost, že rozhodnutí o výši plnění v dané věci záleželo na znaleckém posudku. Ačkoliv z komentářové literatury (viz např. komentář k ust. § 142 o.s.ř. publikovaný v ASPI) či některých rozhodnutí Ústavního soudu ČR se podává, že v takovém případě by náklady řízení měly být počítány z celé částky, která byla předmětem řízení, nikoliv z částky přisouzené, je krajský soud přesvědčen, že příslušným a spravedlivým je v dané věci náklady řízení počítat z částky přisouzené, tedy v řízení před okresním soudem z částky 2.000.000 Kč, když v tomto směru lze odkázat např. i na rozhodnutí NS ČR sp. zn. 25 Cdo 3974/2015. Náklady řízení žalobkyně před soudem prvního stupně tak sestávají z 6 úkonů právní služby advokáta po 16.300 Kč (§ 7 bod 6., § 8 odst. 1, §11 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů), 6 paušálních náhrad po 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), 12 půlhodin za ztrátu času po 100 Kč (§ 14 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), cestovního zástupce žalobkyně k jednání před okresním soudem na trase [redacted] – [redacted] a zpět v celkové výši 3.252 Kč a k uvedeným částkám je třeba připočítat 21% DPH (§ 137 odst. 3 o.s.ř.). Celkem tak náklady za řízení před okresním soudem dosáhly 125.902 Kč a uvedenou částku je žalovaný povinen nahradit žalobkyni do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta žalobkyně (§ 160 odst. 1, § 149 odst. 1 o.s.ř.).
20. Náklady České republiky, které vznikly v souvislosti s vypracováním znaleckého posudku, okresní soud ve smyslu ust. § 148 odst. 1 o.s.ř. uložil k úhradě žalovanému, a to v rozsahu neúspěchu žalovaného v řízení před okresním soudem, který činí 66,6 % a tedy z celkově vzniklých nákladů řízení jde o částku 10.909 Kč, kterou je žalovaný povinen nahradit České republice na účet Okresního soudu v [redacted] do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 160 odst. 1 o.s.ř.).
21. Ve smyslu ust. § 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů (o soudních poplatcích) je žalovaný povinen zaplatit České republice na účet Okresního soudu v [redacted] soudní poplatek ve výši 20.000 Kč, a to opět do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 7 odst. 1 zák. č. 549/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů).
22. V řízení před krajským soudem převážně úspěšné žalobkyni krajský soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 2 o.s.ř., které stanovil opět z přisouzené částky, tedy 1.600.000 Kč, přičemž náklady žalobkyně jsou tvořeny odměnou advokáta za 3 úkony právní služby po 14.700 Kč, odměnou ve výši jedné poloviny za účast při vyhlášení rozsudku odvolacího soudu ve výši 7.350 Kč, 4 paušálními náhradami hotových výdajů po 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), 18 půlhodinami za ztrátu času po 100 Kč (§ 14 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), jedenkrát cestovním osobním automobilem zástupce žalobkyně na trase [redacted] – [redacted] a zpět ve výši 1.554,48 Kč a jedenkrát cestovním vlakem na trase [redacted] – [redacted] a zpět k jednání odvolacího soudu ve výši 280 Kč. K uvedeným částkám je třeba připočítat i 21% DPH (§ 137 odst. 3 o.s.ř.) a celkem tak náklady odvolacího řízení na straně žalobkyně dosáhly 68.104 Kč. Uvedenou částku je žalovaný povinen nahradit žalobkyni

ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta žalobkyně (§ 160 odst. 1, § 149 odst. 1 o.s.ř.).

23. Konečně o nákladech řízení na straně státu vynaložených v souvislosti s výsledkem znalce při jednání krajského soudu rozhodl krajský soud ve smyslu ust. § 148 odst. 1 o.s.ř. a převážně neúspěšnému žalovanému uložil povinnost nahradit náklady řízení státu v poměru neúspěchu žalovaného, který před krajským soudem činil 61,5 % a z celkově vynaložených nákladů státu 6.499 Kč, jde tedy o částku 3.997 Kč, kterou je žalovaný povinen nahradit České republice na účet Krajského soudu v Hradci Králové ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 160 odst. 1).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

Proti tomuto rozsudku lze za podmínek uvedených v ust. § 237 o.s.ř. a § 238 o.s.ř. podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení tohoto rozsudku prostřednictvím okresního soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, k Nejvyššímu soudu ČR v Brně jako soudu dovolacímu. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o.s.ř.).

Pardubice 12. prosince 2018

JUDr. Jaroslav Chmelík, Ph.D., v. r.
předseda senátu